

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogtanácsos által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű felpereseknek a ... jogtanácsos által képviselt Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság (4024 Debrecen, Kossuth u. 20.) alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt a Debreceni Munkaügyi Bíróságon 6.M.213/2009. szám alatt megindított és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2.Mf.20.504/2010/3. számú ítéletével elbírált perében a jogerős ítélet ellen a felperesek részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. szeptember 21-én megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Mf.20.504/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperesek a szolgálati panaszuk elutasítását követően előterjesztett keresetükben személyenként eltérő összegű megbízási díj megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Előadták, hogy a Hajdúhadházi Városi Rendőr-főkapitányság Nyíradonyi Rendőrőrs szolgálati helyen nyomozó beosztásban teljesítenek szolgálatot, amelynek során előljárói utasítás alapján rabosítási tevékenységet, konkrétan ujj és tenyérynymat-vételt, valamint fényképezést is végeznek, holott jogszabály alapján ez a bűnügyi technikusok feladatát képezi és a szolgálati beosztásukhoz nem tartozó feladat ellátásának ellentételezéseként az alperestől semmiféle többletjuttatásban nem részesültek.

Az alperes jogalap hiányában ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

A Debreceni Munkaügyi Bíróság a 6.M.213/2009/21. számú kijavító végzésével kijavított 6.M.213/2009/20. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy megbízási díj címén az I. rendű felperesnek

202.923 forintot, a II. rendű felperesnek 276.986 forintot, a III. rendű felperesnek 300.419 forintot, a IV. rendű felperesnek 358.860 forintot, az V. rendű felperesnek pedig 340.923 forintot fizessen meg. Ezt meghaladóan a kereseteket elutasította.

A megállapított tényállás szerint a felperesek munkaköri leírása a nyomozói feladatok között a kiadott bűnügyek vizsgálatát, az általános ügyek feldolgozását, a körözéssel összefüggő feladatok ellátását, az eltűnt személyek felkutatását, helyszíni szemlék lefolytatását és a szükségesnek megfelelően technikai munka végrehajtását tartalmazza. A II. rendű felperes a nyomozói szolgálati beosztását megelőzően a Nyíradonyi Rendőrőrs körzeti megbízottja volt, feladatait munkaköri leírás rögzítette. A felperesek munkaköri leírását Sz. S. őrsparancsnok készítette, aki tanúként azt vallotta, hogy csupán elkövetési eszközök lefoglalását tartotta a nyomozók technikai feladatai körébe tartozónak, a rabosítást nem. Ugyanakkor a bűnügyi jeltechnikus beosztás hiányában - a kialakult gyakorlat szerint a Nyíradonyi Rendőrőrsön a felperesek nyomozóként, a II. rendű felperes pedig korábban Hajdúsámsonban körzeti megbízottként is rabosítási tevékenységet végzett, amelyről az állományparancsnok tudomással bírt.

A munkaügyi bíróság utalt a bűnügyi nyilvántartásról és a hatósági erkölcsi bizonyítványról szóló 1999. évi LXXXV. törvény 63. § d) pontjának felhatalmazása alapján kiadott, az ujj és tenyérynymatvétel, a fényképezés, valamint a DNS-mintavétel szabályairól szóló 8/2000. (II.16.) BM-IM-PM együttes rendelet (R.) 1. § (1) bekezdésére, amely szerint a rendelet hatálya a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmények elkövetésének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás alatt álló személyekre (a továbbiakban: gyanúsított), valamint a velük szemben büntetőeljárást folytató nyomozó hatóságokra terjed ki. Az R. 1. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendeletben foglaltakat kell alkalmazni a törvény 31. §-ának a) pontjában meghatározott bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás alatt álló személyekről történő ujj és tenyérynymat-vételnek, valamint arcfényképezésnek a törvény alapján történő végrehajtása során. Az R. 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint az igazságügyi és rendészeti miniszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságoknál az ujj és tenyérynymat-vételt, valamint a fényképezést a rendőrségnél, illetőleg a határőrségnél alkalmazott bűnügyi technikus végzi külön díj felszámolása nélkül.

A munkaügyi bíróság az alperes szervezeti és működési szabályzata, valamint a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság ügyrendje alapján megállapította, hogy a Nyíradonyi Rendőrőrs nyomozó hatóságként látja el a feladatát, ugyanakkor a rá vonatkozó állománytábla bűnügyi technikus szolgálati beosztást nem, csak nyomozó és körzeti megbízott szolgálati beosztást nevesít. Mivel a felperesek a perbeli tevékenységükkel - az alperes által sem vitatottan -

szolgálati beosztásukhoz nem tartozó bűnügyi technikai feladatkört is ellátták, a munkaügyi bíróság a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 50. § (1) bekezdés harmadik fordulata alapján a felperesek követelését a jogalap tekintetében megalapozottnak találta. Ugyanakkor a felperesek által kért megbízási díj mértékével nem értett egyet, és a figyelembe vehető szempontok, így a ténylegesen végzett tevékenység és a többletfeladat nagysága alapján mérlegeléssel a megbízási díj összegét az illetményalap 25 %-ának megfelelő összegben találta megállapíthatónak.

Az ítélet elleni fellebbezésükben a felperesek az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmüknek teljes egészében helyt adó határozat meghozatalát kérték, az alperes fellebbezése pedig az elsőfokú ítélet megváltoztatása mellett a felperesek teljes keresetének egészének elutasítására irányult.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Mf.20.504/2010/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét részben megváltoztatta és a felperesek keresetét teljes egészében elutasította.

A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a per eldöntéséhez szükséges releváns tényeket feltárta, és helyesen állapította meg a tényállást, de az abból levont jogkövetkeztetéssel a megyei bíróság nem értett egyet.

A megyei bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy a felperesek az általuk végzett ujj és tenyérnyomat-vétellel, illetve arcfénykép készítéssel bűnügyi technikus szolgálati beosztáshoz telepített feladatot láttak el. A megyei bíróság álláspontja szerint ez a tény azonban önmagában nem alapozza meg a felpereseknek a Hszt. 50. § (1) bekezdés harmadik fordulatára hivatkozással előterjesztett igényét, amely szerint a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható. A megyei bíróság a „feladatkör” meghatározásnak tulajdonított jogi jelentőséget, és úgy ítélte meg, hogy a bűnügyi technikai feladatkört az ujj és kéznyomat-vétel, illetve a fényképezés nem meríti ki, az a feladatnak csak egy igen kis részét képezi. Azt is figyelembe vette, hogy az átlagosan évi 20-30 alkalommal végzett „rabosítás” nem tekinthető rendszeresnek, mivel nem ritkán több hónapon keresztül nem került rá sor, de kivételesen rövid idő alatt is előfordult többszöri ilyen feladatvégzés.

A megyei bíróság ezen túlmenően értékelte azt is, hogy a hivatásos állomány tagja a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladattal átmenetileg megbízható, és az olyan rendőrőrsön, ahol bűnügyi

technikusi szolgálati beosztás nincs rendszeresítve, a részfeladat ellátása szükségképpen kiegészítője a nyomozó beosztásnak.

A megyei bíróság a jogalap tekintetében nem találta alaposnak a felpereseknek a Hszt. 50. § (1) bekezdés második fordulatára való hivatkozását sem, mivel bűnügyi technikusi szolgálati beosztás hiányában a helyettesítés szóba sem jöhetett, ilyet a felperesek sem állítottak. Jogalap hiányában a megbízási díj összegszerűségét érintő fellebbezését érdemben nem vizsgálta.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a munkaügyi bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és az alperesnek a megjelölt összegű megbízási díj megfizetésére kötelező határozat meghozatalát kérték.

Érvelésük szerint a Hszt. 50. § (1) bekezdés harmadik fordulatának a megyei bíróság általi értelmezése azt eredményezné, hogy a fegyveres szerv tagja beosztásához nem tartozó feladatok akár 99 %-át is elvégezhetné ellenérték megfizetése nélkül. A jogszabály nem munkakört, hanem feladatkört említ, egy-egy munkakör pedig több feladatkört is magába foglal, így a bűnügyi technikus kutatást, nyomrögzítést, rabosítást egyaránt ellát. Abban az esetben, ha a hivatásos állomány tagja a másik beosztást teljesen ellátná, már nem megbízási díjra, hanem a más beosztás szerinti illetményre lenne jogosult. Ezen túlmenően a másodfokú bíróságnak figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy a Nyíradonyi Rendőrőrsön három fő bűnügyi technikus teljesít szolgálatot, és illetékességi területük a rendőrkapitányság teljes területére kiterjed.

A felperesek a rabosítást évek óta végzik, ezért téves annak nem rendszeres feladatként való megítélése. Az igazságügyi és rendészeti miniszter felügyelete, irányítása alá tartozó fegyveres szervekkel hivatásos szolgálati viszonyban álló szolgálati viszonyáról és a személyügyi igazgatás rendjéről szóló 18/2008.(IX.18.) IRM rendelet 14. § (5) bekezdése szerint a megbízási díj mértékét a többletfeladat nagysága, a megbízással járó többletterhek, a helyettesített beosztás besorolása, valamint a Hszt. 50. § (3)-(4) bekezdésében foglaltak figyelemvételével kell meghatározni.

A megbízási díjak összegét a tárgyhónapban elvégzett ujj és tenyérlenyomat-vételek száma döntheti el, és mértéke az illetményalap 25 %-ától (havi 1-2 db ujj és tenyérlenyomat-vétel) az illetményalap 100 %-áig terjedhet (havi 7 db és e feletti ujj és tenyérlenyomat-vétel) terjedhet.

A felperesek megjegyezték, hogy a beosztásukhoz nem tartozó feladat ellátása nem csupán időben mérhető, hanem pszichésen is megterhelő,

hiszen sokszor koszos, beteg gyanúsítottakkal kell fizikai kontaktust teremteni, amelyre az eredeti beosztásukban nem kerül sor.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében jogszabálysértés hiányában a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Nem vitás peradat, hogy a nyomozó beosztású felperesek az R.-nek a perrel érintett időben hatályos 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi technikus feladatává tett ujj és tenyérynymat-vételt, valamint fényképezést készítettek. Annak eldöntésénél, hogy emiatt a felperesek jogosulttá váltak-e a Hszt. 50. § (4) bekezdése szerinti díjazásra, a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság jogi álláspontjával ért egyet.

A Hszt. 50. § (1) bekezdése szerint az ideiglenesen megüresedett szolgálati beosztás ellátásával, illetőleg, a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével, továbbá a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható.

A felperesek az alperestől bűnügyi technikus munkakörbe tartozó feladatkör ellátására megbízást nem kaptak, az ügynevezett rabosítás körében az ujj és tenyérlenyomat-vételt, valamint a fényképezést esetenként, felettesi utasításra látták el. Megbízás hiányában a bíróságoknak az eset összes körülményeit figyelembe véve kellett állást foglalniuk abban a kérdésben, hogy a perbeli esetben alkalmazható-e a Hszt.-nek a megbízásra vonatkozó szabálya, és ennek alapján megilleti-e a felpereseket megbízási díj vagy sem.

A másodfokú bíróság a Hszt. 50. § (1) bekezdés harmadik fordulatának értelmezése során helytállóan jutott arra a jogkövetkeztetésre, hogy a megbízás feltétele a szolgálati beosztáshoz nem tartozó „feladatkör” ellátása nem azonosítható esetenként felmerülő kisebb eljárási cselekménnyel. Ezt az értelmezést éppen ugyanezen törvényhely első két fordulatával való összehasonlítás támasztja alá, hiszen az ideiglenesen megüresedett szolgálat ellátásához, illetőleg a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítéséhez a jogalkotó nyilvánvalóan nem kívánta ugyanezen fogalom körébe vonni azt az esetet, amikor a hivatásos állomány tagja esetenként, utasításra szolgálati beosztásához nem tartozó feladatot is ellát. Az ujj és tenyérynymat-vétel, valamint arcfényképezés a rendelet szerint is a rabosításnak csupán egyik része, és a perbeli adatok szerint nem volt tekinthető rendszeresnek, csupán eseti jellegű.

A felperesek által ténylegesen teljesített ujj és tenyéryanomatvétel, illetve fényképezés az előfordulási eseteket tekintve olyan csekély súlyú, amely alapján a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkör ellátása, vagyis a megbízás törvényi feltétele nem volt állapítható, ezért a másodfokú bíróság nem követett el jogszabálysértést, amikor jogalap hiányában az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét megváltoztatta és a felperesek keresetét elutasította.

A fenti indoklásra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási költség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A felülvizsgálati eljárási illetéket a felpereseket megillető munkavállalói költségkedvezményre tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja, valamint 73/2009.(XII.22.) IM rendelet 1. § és 7. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. szeptember 21.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke,
Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő